

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn דף of נדרים. Some of the topics we will learn about include:

גידולי היתר מעלין את האיסור

The Gemara continues its discussion of whether growths can nullify the איסור of their roots, and introduces several new factors in this issue, including:

דבר שיש לו מתירין

We have learned that if an איסור will become מותר at some future point, it cannot become נדרים בטל. נדרים are also included in this category, כיון דאי בעי מיתשל, since it is possible for a חכם to annul the נדר. However, this is only because it is a מצוה to annul a נדר, and it is therefore likely that this will happen. The איסור of תרומה ומעשר, on the other hand, while also possible to annul, is not a דבר שיש לו מתירין, since there is no obligation to do so.

A

גידולי היתר
מעלין את האיסור
או לא?

דבר
שיש לו
מתירין

B

היתר שבהן היכן הלך

The Gemara debates whether growths can also nullify roots of היתר, thereby giving them the Halachos of the new growths, or if we say היתר שבהן היכן הלך, we cannot create a new איסור on something that is fundamentally מותר.

שאני היכא דקא טרח

The Gemara suggests that even according to the opinion that DO nullify their איסור, that this only היכא דקא טרח, where an effort was expended to achieve this result, for instance if someone planted the איסור. If the growths occurred on their own, such as if rain falls on an onion causing it to sprout, everyone might agree that the איסור is not בטל.

B

היתר שבהן
היכן הלך

לאני היכא
דקא טרח

1 So let's review...

The Gemara continues trying to resolve the question of גידולי היתר מעלין את האיסור או לא Whether a איסור that was planted, becomes בטל in the new growths?

1 The Gemara cites several ברייתות to resolve the question...

גידולי היתר מעלין את האיסור או לא?

לא אתו גידולין ומבטלין עיקר ? אתו גידולין ומבטלין עיקר

2 And cites our Mishnah on נ"ז:

קונם פירות האלו עלי אסור בחילופיהן ובגידוליהן If someone made a נדר forbidding THESE specific fruits, he may not benefit from their exchanges and growths, because since he named specific items in his נדר, we assume he wanted to assign them special status, not just to forbid them. However שאני אוכל ושאני טועם מותר בחילופיהן ובגידוליהן If he specifies that only eating or tasting the fruit should be אסור, he MAY benefit from the exchanges and growths, because he explicitly limited the נדר in this way.

However בדבר שזרעו כלה The above distinction regarding גידוליהן applies only to a plant whose seeds decompose before growing and the original איסור is no longer intact. Therefore, גידוליהן are generally מותר, except when he says פירות אלו, they ARE אסור because he explicitly included them in the נדר.

אבל בדבר שאין זרעו כלה אפילו גידולי גידולין אסורין If the איסור is כלה זרעו, the roots do not decompose, such as the bulb of an onion, the growths, and even the growths of those growths would be אסור, since they contain within them the original forbidden item.

Here we have a clear example of לא אתו גידולין ומבטלין עיקר The איסור does not become בטל by its growths. This apparently contradicts רבי ינאי who ruled בצל של תרומה שנטעו ורבו גידוליו על עיקרו מותר Apparently because אתו גידולין ומבטלין עיקר

3 The Gemara answers that the נדריים of איסור is considered a דבר שיש לו מתירין
 Something which may ultimately become מותר, because, not only אי בעי מתשיל עלייהו
 May he go to a חכם to annul the נדר; but actually קונמות מצוה לאיתשולי עליהן
 It's a Mitzvah to annul a Neder, because רבי נתן אומר
 הנודר כאילו בנה במה Making a נדר is considered like building a במה during the period of הבמות
 והמקיימו כאילו מקריב עליו קרבן Someone who fulfills his נדר, without having it removed through a Chacham, is considered as if he brought a Korban on the במה, in which he is liable for the Issur שחוטאי עליהן. Therefore, since the Neder is עומד to become מותר, it's considered a דבר שיש לו מתירין
 And therefore, does NOT become בטל.

However תרומה, although it too אי בעי מתשיל עלייהו He MAY annul the תרומה; however, תרומה מאי מצוה לאיתשולי עליה
 There's NO Mitzvah to do that. Therefore, since Terumah is NOT עומד to become מותר, it is NOT considered a דבר שיש לו מתירין
 And therefore, it DOES become בטל.
 =====

4 The Gemara returns to a ruling of ר' יוחנן mentioned on דף נ"ז that ליטרא בצלים שתיקנה זרעה מתעשרת לפי כולה
 If after separating ומעשרות ומעשרות one replants onions, he must separate ומעשרות ומעשרות anew from the entire crop. This was cited in support of the opinion that אתו גידולין ומבטלין עיקר
 Growths ARE מבטל the איסור.
 But in this case, it is the איסור which is מבטל the היתר. Therefore, the Gemara asks; היתר שבו להיכן הלך?
 There is no such mechanism of a איסור being מבטל the היתר. How can a new איסור be created?
 פירות מתוקנין, produce that already had taken, cannot become טבל, non-tithed produce?

3

נדריים
 is considered a
דבר שיש לו מתירין

Because, not only אי בעי מתשיל עלייהו but actually

קונמות מצוה לאיתשולי עליהן

רבי נתן אומר: הנודר כאילו בנה במה
 During הבמות והמקיימו כאילו מקריב עליו קרבן
 Issur שחוטאי תוך

However תרומה, although it too אי בעי מתשיל עלייהו

תרומה מאי מצוה לאיתשולי עליה?
 עלה?

Therefore, it is NOT considered a דבר שיש לו מתירין

4

ליטרא בצלים שתיקנה זרעה מתעשרת לפי כולה

ר' יוחנן

This was cited in support of אתו גידולין ומבטלין עיקר

היתר שבו להיכן הלך?
 Produce that already had taken, cannot become טבל, non-tithed produce?

5 The Gemara tries to show that such a transformation is indeed possible, from the Mishnah we learned on דף נ"ה; בצלים שירדו עליהם גשמים וצמחו
 If rainfall caused an onion of the sixth year to sprout during שמיטה;
 אסורין, they acquire קדושת שביעית IF they are strong and healthy leaves, because this indicates that they drew nutrients from the ground, and not just from the onion itself. There too, the entire onion is being transformed into פירות שביעית.

5

The Gemara tries to show that such a transformation is possible

אסורין - דף נ"ה

בצלים שירדו עליהם גשמים וצמחו

- During שמיטה -

They will have קדושת שביעית IF they are strong and healthy leaves

Because this indicates they drew nutrients from the ground, and not just from the onion

6

The Gemara answers

אתוספת קתני אסורין

This Mishnah could mean that the whole onion is אסור only because of the additional growths, but the original plant is actually מותר. Therefore, if he exchanged it, the other item will become קדוש only up to the corresponding value of the growths alone.

According to this explanation, the Mishnah is stating the opinion of רשב"ג, who indeed says;

הגדל בחיוב חייב
הגדל בפטור פטור

Only the new growths are אסור.

However, the Gemara qualifies and suggests that רשב"ג might have said that only in a case of

לא קא טרח

When the growths grew on their own, such as due to a rainfall, that's when רשב"ג holds

לא אתו גידולין ומבטלין עיקר

The עיקר does not become בטל;

However, רשב"ג would agree that

אתו גידולין ומבטלין עיקר

Growth DO nullify their roots, so much so that they can even transform roots of היתר,

היכא דקא טרח

When someone exerted some effort in their growth;

The exception to this rule is מעשר, which does not become בטל even when someone replanted them, because the Pasuk says

עשר תעשר את כל תבואת זרעך

Even זרעך, growths that had been planted once before, are obligated in מעשר again. However, since it's unusual to plant איסורים, they are not included in the term 'זרעך', implying that only היתר becomes בטל, and not איסורים.

The Ran points out that this must be an אסמכתא, because this discussion is only relevant by a growth of a זרעו אין זרעו, which are not obligated in מדאורייתא. The real reason the מעשר will not become בטל is because the growths are also a אסור, דבר אסור or שמיטה, and they are therefore too similar to be מבטל one another.

=====

6

~~אתוספת קתני אסורין~~
but the original plant is actually מותר

According to this,
the Mishnah is stating
the opinion of רשב"ג:

~~הגדל בחיוב
חייב
הגדל בפטור
פטור~~

~~לא קא טרח~~
might have said that
only in a case of

However, רשב"ג would agree
אתו גידולין ומבטלין עיקר
~~היכא דקא טרח~~

The exception to this rule is
מעשר
Which does not become בטל
even when someone
replanted them

עֵשֶׂר תֵּעָשֶׂר
את כל תבואת זרעך
Even growths that had been
planted once before

7 The Gemara concludes the Perek by returning to the ruling of

אמר רבי ינאי
בצל של תרומה שנטעו
ורבו גידוליו על עיקרו
מותר

This seems to be contradicted by a Mishnah in מסכת תרומות, which states;
גידולי תרומה תרומה
The growths of תרומה are also תרומה.

The Gemara clarifies and concludes regarding both תרומה וטבל:

בדבר שזרעו כלה
מותר גידוליו are

בדבר שאין זרעו כלה
אסור גידולי are

However, R' Yanai teaches an exception that where רבו גידולין על עיקרו מותר
If the גידולי are more than the עיקר by 100:1, it becomes מותר because of ביטול.

8 הדרן עלך פרק הנודר מן הירק
We have B"H completed the Seventh Perek of נדרים, and will begin the Eighth Perek, קונם יין, in the next Daf, B'ezras Hashem.

8

הדרן עלך הנודר מן הירק